

NATURTURIST NORDJYLLAND

NATURTOURIST NORDJUTLAND

HOME

pdf

Oversigt

Naturlinks

Turistlinks

Søg

Mail

Skindbjerglund

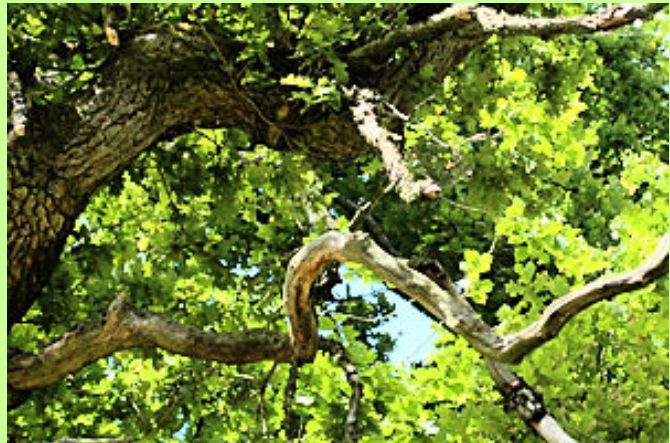
Rebild kommune

Statsejet, delvis fredet skov på 41 ha med offentlig adgang overalt, døgnet rundt. Skoven støder op til et større, privatejet skovområde, hvor adgang er tilladt efter reglerne for almenhedens færdsel. Skindbjerglund er en del af et internationalt naturbeskyttelsesområde, Natura2000 område nr. 18.

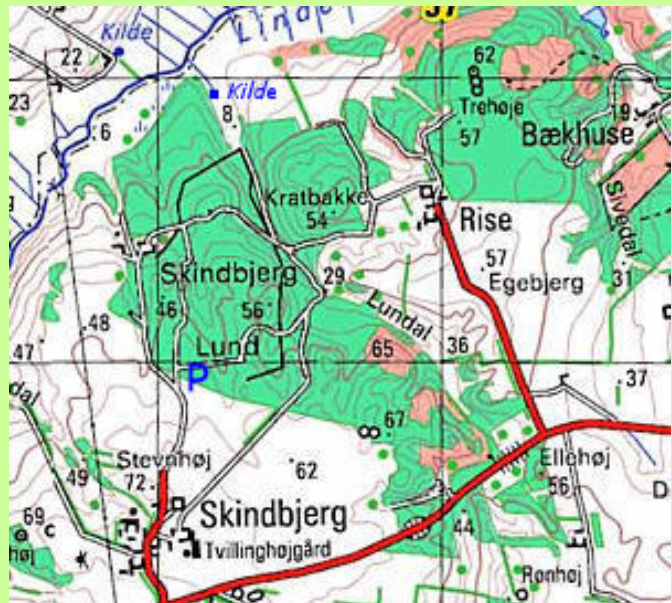
I Skindbjerglund er fri teltning tilladt - se reglerne og en liste over andre statsskove med fri teltning.

Landskab og geologi

Skoven Skindbjerglund ligger ude på kanten af den markante Lindenberg ådal, der her løber SØ - NV og er omkring 300 meter bred i bunden. De øverste dele af skoven ligger helt oppe på moræneplateauet omkring dalen, 60 m.o.h., og på under 1 km falder skoven - og dalsiden - til omkring 8 m.o.h. Lindenberg ådal er en del af et kompliceret tunneldalkompleks, skabt under isen i sidste istid.

Skindbjerglund. Egenes krogede grene og furede bark giver et flot skulpturelt udtryk. Egeskoven er særdeles fotogen, så her kan alle lege "naturfotograf" med flotte resultater. Egen er et meget varieret levested for andre organismer. F.eks. er omkring 800 forskellige insektarter knyttet til egen.

Copyright Kort- og matrikelstyrelsen

Zoom ud til større kort med mulighed for brug af luftfoto og kørselsvejledning.

ZOOM OUT

[Se skovkort over Skindbjerglund](#)

Udenfor indkørslen til Skindbjerglund er der en flot udsigt over Lindenberg ådal-komplekset mod vest. Ådalen neden for Skindbjerglund støder her til en anden nord - syd gående tunneldal, som kan spores fra Limfjorden til isranden ved Viborg og undervejs i dag

rummer 4 forskellige vandløbssystemer. Tunneldalene blev tidligere tilskrevet store tunnelsystemer under isdækket, men nyere viden antyder en kompleks dannelseshistorie, hvori indgår bl.a. isens fremtrængen og erosion i gamle tertiære forkastningsdale.

Skindbjerglunds undergrund består øverst af få meter sandet moræneaflejring, som går over i næsten 50 meter sandede og grusede smeltevandsaflejringer. Under istidslagene findes skrivekridt, som i ådalens bund ligger få meter under terræn. Kridtet har mange sprækker, der virker som vandårer. Hvor kridtet ligger tæt på overfladen som i dalbunden, er trykket fra grundvandsmagasinet under bakkerne så højt, at vandet presses frem som kilder. Kun 400 meter vest for Skindbjerglund ligger bassinkilden Blåhøl, tæt ved åen. Kilden er Nordeuropas mest vandførende kilde med omkring 150 liter i sekundet. Kun strømkilden Lille Blåkilde kan følge med, når det handler om vandføring. Skindbjerglund har også sin egen kilde. I engen 50 meter øst for skovens nordligste del (se kortet), vælder vandet frem i en lille bassinkilde, der via en grøft løber i åen. Engen er privatejet, men uhegnet og uudnyttet og med adgang for almenheden.

Dyrelivet

Dyrelivet i Skindbjerglund er på mange måder præget af den gamle egeskov. Den fredeligt beliggende skov uden det store publikumsbesøg rummer bl.a. en stor råvildtbestand. Den lyse skov har en rig urteflora, som giver gode fødemuligheder. Bevæger man sig væk fra stierne, finder man overalt bare pletter, hvor råvildtet enten har hvilet eller skrabet i jorden efter egeskovens rådyrslik - anemonerødder. Færdes man med forsigtighed, evt. sætter sig ned og venter, er der gode chancer for at opleve de yndefulde dyr. I forsommeren afslører råbukkens fejninger på unge træer og buske dens tilstedeværelse. Ræv, grævling og skovmår udgør skovens større rovdyr. Igen handler det om forsigtig færden og venten, især omkring solopgang og nedgang, hvis man vil opleve dyrenes færden i skoven.

Skindbjerglunds eneste skovsø ligger nær skovvejen i skovens vestlige del. Søen ligger omkring 30 meter over ådalens bund kun 500 m borte, og dens ulogiske tilstedeværelse skyldes sandsynligvis et vandstandsende lerlag. Søens vandflade er næsten dækket af en hængesæk dannet af den sjældne plante Kærmysse (*Calla palustris*), der under blomstring har smukke kridhvide hylsterblade omkring de grønne kolbformede blomsterstande. Ved modenhed udvikles højrode bær. Planten er giftig. Skovsøen har i øvrigt et rigt insektliv.

Plantelivet

Det er ege- og bøgeskov, der dominerer statsskoven Skindbjerglund. De sidste nåletræsplantninger er ved at være fjernet. Egeskoven udgør lidt over halvdelen (lys rød farve på [skovkortet](#)). Egen er et lystræ. Det betyder, at den kræver meget lys og samtidig lader en del lys (ca. 20%) passere mellem bladene ned til skovbunden. Til sammenligning lader bøg kun 1-3 % lys slippe igennem. Derfor er en egeskov lys og åben. Det giver en masse andre buske og træer mulighed for at danne underskov, ligesom skovbunden er grøn og dækket af urter, mosser og laver. Da egen selv kræver meget lys, risikerer den let at blive skygget væk af mere skyggetålende træarter, som f.eks. bøg og ahorn.

I egeskoven etableres en underskov i etager, nærmest som i en tropisk regnskov. En af de almindeligste arter er hassel, som har sit vigtigste voksested her. Andre arter er hylde, tørst, kvalkved, benved, fuglekirsebær, slåen, vildæble, hvidtjørn, røn, druehylde m.fl. eller mindre individer af skovtræer som bøg, ask, elm, lind

Skovens mange gamle træer giver redemuligheder for hulrugende fugle, lige fra stær til natugle og huldue. Også skovmåren kan udnytte en sådan lejlighed i en gammel eg.

Skindbjerglund er kendt for sit rige fugleliv. Især egeskoven, der henligger som naturskov med mange væltede og udgåede træer, giver ideelle livsvilkår for en lang række hulrugende fugle. De døende og døde træer tiltrækker, ud over de hulrugende fugle, også en lang række insekter, som kan danne fødegrundlag for fugle og dyr. I det hele taget er egeskovens struktur med en række meget varierede nicher basis for et særdeles rigt fugleliv. Oplev f.eks. spætmejse, stor flagspætte, grønspætte, blåmejse, broget fluesnapper, grå fluesnapper, huldue, natugle, træløber, ravn og den sjældne pirol. [Link til DOFbasen](#) med fugleobservationer fra Skindbjerglund de seneste 30 dage.

Skindbjerglund huser normalt 1-2 par ynglende ravne. Den imponerende fugl, der er på størrelse med en musvåge, var tidligere uhyre sjælden, men raven har gennem de sidste årtier bredt sig meget. Raven bygger højt til vejrs i en gammel bøg eller eg. I yngletiden er man ikke i tvivl om, hvor reden er. Raven kan være ret støjende. Om efteråret kan man opleve dem holde sammen i familiegupper. Raven er en standfugl og et par holder ofte sammen livet igennem.

og ahorn. Skovbunden er fuldstændig dækket af urter og bregner.

Kampen mellem eg og bøg har en særlig betydning i Rold Skov området. Pollendiagrammer viser, at bøgen kom til landet i årtusindet før Kristi fødsel og hurtigt blev det dominerende skovtræ, der fortrængte egeblandingskoven med eg, elm, lind, ask, el og hassel. Omkring år 500 e.Kr. var bøgen dominerende på de bedre jorde. Pollendiagrammer fra St. Økssø viser imidlertid, at egeskovene i Rold Skov området holdt stand helt op til middelalderens slutning i 15-1600 tallet. Dette kan betyde, at Skindbjerglund med sine 250 år gamle ege er en direkte efterkommer af den oprindelige Rold Skov, der dækkede det meste af Himmerland.

Fænomenet med den sene forekomst af bøg kan hænge sammen med, at bøgen trods sin evne for at spire selv i skygge, kan have problemer med at etablere sig i en sluttet skov. Endvidere er området jo tæt på bøgens nordgrænse i Europa og derfor sent invaderet. Endelig har mennesket måske haft en finger med i spillet! Både under Kejserkrigen (1625-29) og senere under Svenskekrigene (1643-1660) gik det hårdt ud over de nordjyske skove. Træ til brænde til tropperne, skansebyggeri, trækul til krudt - kombineret med besættelsestroppers simple ødelæggelse med fældning og ringning af værdifulde egetræer gik hårdt ud over skovene. Det var måske bøgens endelige chance for at overtage Rold Skov fra egen.

Fredskovsdige i Skindbjerglund set fra skovvejen i skovens vestside. Det ses tydeligt, hvordan diget har været opbygget. Den daværende skov lå til højre. Man gravede en grøft på marksiden (snedækket), kastede jorden op i diget th. og forstærkede oftest dette med et risgærde af f.eks. hasselkæppe. Mange steder er som her grænsen for den oprindelige fredskov flyttet udad gennem opkøb og tilplantning.

Skov- og Naturstyrelsen, Himmerland, eksperimenterer med forskellige driftsformer for at forynge egeskoven. Bl.a. er indført skovgræsning på store dele af egeskoven, hvor kreaturerne måske kan holde uønsket opvækst af f.eks. ahorn nede og gennem deres oprampning muliggøre selvsåning af eg.

Information

Der er opsat en informationstavle ved P-pladsen.

Fredskovsforordningens gennemførelse skabte det landskab vi kender i dag, med en knivskarp grænse mellem skov og mark, her illustreret af Skindbjerglunds sydlige skovbryn en efterårsdag. Måske kan genindførelse af græssende dyr i nogle skove genskabe en gradvis overgang mellem overdrev og skov, en skovbrynstype kendt for en betydelig biodiversitet med bl.a. mange dagsommerfugle.

Kulturhistorie

Omkring år 1800 var de danske skove fuldstændig forarmede. Kun ca. 2% af landets areal kunne med god vilje kaldes skov. De foregående århundreders krig og uro havde kostet dyrt, egentlig skovdrift var næsten ukendt og mange skove blev misrøgtet af bøndernes græsnings- og brænderettigheder eller forarmede herremænds uhæmmede rovdrift. De samme reformkræfter, der gennemførte landboreformerne omkring 1790, fik vedtaget Fredskovsforordningen i 1805. Dyr og bønder skulle ud af skoven, deres tabte rettigheder kompenseres ved opdyrkning af skovareal, og "fredskoven" skulle forblive højstammet skov i al evighed. Metoden var bl.a. opførelse af fredskovsdiger for at holde svin og kvæg ude af skoven. Med forordningen fik vi den skarpe grænse mellem skov og mark, vi kender i dag. Skindbjerglund har et meget velbevaret fredskovsdige (markeret med brun linje på [skovkortet](#)). Mange steder trak det ud med gennemførelse af Fredskovs-forordningen. Skindbjerglund tilhørte dengang Lindenberg, og herfra trak det ud med gennemførelsen - arealer skulle jo afstås for rettigheder, og det pinte herremanden. Næsten 30 år gik der - med talrige påtaler fra skovtilsynet - før digerne blev bygget og dyrene forsvandt fra skoven. I dag er de vendt tilbage for at hjælpe med at redde egeskoven.